

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької мови

Дипломна робота магістра
з теми «**ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У
НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ
ДИГІТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**»

Виконала: здобувачка вищої освіти другого
(магістерського) рівня групи Ger1p-M20z
спеціальності 014 Середня освіта «(Мова і
література (німецька))»
за освітньою програмою «Середня освіта
(Німецька мова і зарубіжна література)»
Макієвська Оксана Анатоліївна

Керівник: **Калинюк Тетяна Василівна,**
завідувач кафедри німецької мови, кандидат
педагогічних наук, доцент

Рецензент: **Петрова Тетяна Михайлівна,**
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри англійської мови

Кам'янець-Подільський – 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	8
1.1 Сутність компетентнісного підходу у навчанні іноземної мови	8
1.2 Поняття «компетентність» та «компетенція»	14
1.3 Соціокультурний складник формування іншомовної комунікативної компетентності	23
1.4 Методи та прийоми формування соціокультурної компетентності	32
Висновки до першого розділу	37
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ДИГІТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	39
2.1 Дигітальні технології як засіб формування іншомовної соціокультурної компетентності	39
2.2 Аналіз результатів анкетування	53
2.3 Методична розробка комплексу практичних завдань для формування соціокультурної компетентності	62
Висновки до другого розділу	73
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81

ВСТУП

Актуальність. Епоха цифрових технологій являє собою перехід від традиційного формату роботи з інформацією до цифрового. Застосування цифрових технологій простежується в усіх сферах людської діяльності, проте особливо активне їх впровадження відбувається в освіті. Тому саме перед освітньою галуззю стоїть складне завдання – перейти на новий рівень навчання, де будуть активно використовуватися цифрові технології, які дозволяють зручно та швидко працювати в інформаційному полі для більш ефективного навчання та розвитку.

Потреба впровадження в освітній процес сучасних технологій визначена також у законодавчому акті «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [37], де зафіксовано, що один з пріоритетних напрямів модернізації освітньої галузі є широке використання цифрових технологій, які забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Також Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти формують нові вимоги до майбутнього вчителя іноземної мови щодо забезпечення європейської якості освіти, упровадження новітніх цифрових технологій [20]. Їх використання в освітньому процесі допомагає майбутнім учителям іноземних мов ефективно представляти матеріал, використовуючи новітні засоби, сприяють досягненню позитивних результатів. У зв'язку з цим підвищується вимоги до навчання майбутніх учителів іноземних мов у контексті використання цифрових технологій в освітньому процесі, що й визначає актуальність дослідження.

Проблема використання цифрових технологій у навчанні майбутніх учителів іноземних мов залишається відкритою та недосконало вивченою. Однак в умовах трансформаційних змін у галузі освіти цей аспект потребує постійного ретельного вивчення та науково-практичного обґрунтування. Деякі

аспекти навчання майбутніх учителів іноземних мов до використання комп'ютерних, інформаційно-комунікаційних технологій на уроці іноземної мови досліджували О. В Власенко [9], А.М. Гуржій [14; 15], Л. І. Морська [28], О. В. Овчарук [29] та інші.

Необхідність соціокультурної освіти через вивчення іноземної мови поступово стає аксіомою, оскільки навчання спілкуванню іноземною мовою передбачає оволодіння соціокультурними знаннями і вміннями, без яких немає практичних навичок використання мови. Питання формування соціокультурної компетентності розглядалося у працях І. Голуб [12], О. Першукової [31]. Однак аналіз зазначеного питання у контексті використання дигітальних технологій не був предметом розгляду.

Об'єкт дослідження – формування соціокультурної компетентності у процесі навчання іноземної мови.

Предмет дослідження – способи використання дигітальних технологій на заняттях з німецької мови для формування соціокультурної компетентності.

Мета дипломної роботи - дослідити та виявити можливості використання дигітальних технологій для формування соціокультурної компетентності у процесі навчання майбутніх учителів іноземних мов.

Досягнення поставленої мети передбачає необхідність вирішення таких завдань:

1) проаналізувати теоретичні основи впровадження компетентнісного підходу та визначити структуру «соціокультурної компетентності» у змісті іншомовної освіти;

2) узагальнити методи та прийоми формування соціокультурної компетентності;

3) розглянути роль дигітальних технологій як засобу формування іншомовної соціокультурної компетентності;

4) систематизувати онлайн-інструменти з метою використання їх для формування соціокультурної компетентності;

5) провести опитування у формі анкетування серед здобувачів вищої освіти, вчителів та викладачів іноземних мов для виявлення ставлення респондентів щодо застосування дигітальних технологій для формування соціокультурної компетентності у процесі навчання іноземної мови;

б) розробити комплекс практичних завдань з використанням цифрових технологій для формування соціокультурної компетентності на заняттях з німецької мови.

Методи дослідження. Для досягнення мети використовувалися загальнотеоретичні наукові методи, такі як: аналіз, синтез та систематизація робіт науковців щодо використання цифрових технологій у процесі навчання; логіко-системний та порівняльний аналіз цифрових технологій; методи статистичного аналізу даних.

Практичне значення: систематизований теоретичний і практичний матеріал може бути використаний під час викладання навчальних дисциплін «Методика навчання іноземних мов», «Інформаційні технології в освітньому процесі», «Країнознавчі аспекти навчання іноземних мов», а також на практичних заняттях з «Лінгвокраїнознавства Німеччини», «Практики усного та писемного мовлення німецької мови» тощо. Дипломна робота виконана на замовлення Кам'янець-Подільського ліцею I-III ступенів «Славутичка» Хмельницької обласної ради. Практична частина наукового дослідження впроваджена в освітній процес навчального закладу на уроках німецької мови.

Апробація роботи. Основні положення дипломної роботи висвітлено у доповідях на науково-практичних конференціях: III Всеукраїнській науково-практичній конференції *«Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи»* (8 квітня 2021 р., м. Кам'янець-Подільський); *«Цілі та засоби формування іншомовної соціокультурної компетентності»* на науковій конференції студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2021 році (5-6 жовтня 2021 р., м. Кам'янець-Подільський); засіданні круглого столу «Підготовка вчителя іноземних мов у контексті реалізації Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної

середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (14 травня 2021 р., м. Кам'янець-Подільський); «*Формування лінгвосоціокультурної компетенції з використанням інтерактивної карти Deutschland. Kennen. Lernen*» на ІХ міжнародній науково-практичній конференції «Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура» (19-20 листопада 2021 р., м. Київ).

Публікації: Результати дослідження висвітлено у статтях / тезах доповідей:

Макієвська О. Einsatz von Digitalen Tools im Daf-Unterricht : *«Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи»* : збірник матеріалів ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Кам'янець-Подільський, 8 квітня 2021 р. / редкол. Т.В. Калинюк (відп. ред.) та ін. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. С. 148-151.

Макієвська О. Цілі та засоби формування іншомовної соціокультурної компетентності : збірник наукових праць студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2021. (подано до друку).

Макієвська О. Entwicklung der Schreibkompetenz im DaF-Unterricht : програма круглого столу «Підготовка вчителя іноземних мов у контексті реалізації Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», 14 травня 2021 р. Кам'янець-Подільський, 2021. С. 7-8.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками, загальних висновків і списку використаної літератури.

Повний обсяг роботи – 87 сторінок, з них 80 сторінок тексту. Робота містить 3 таблиці та 27 рисунків. Бібліографія нараховує 75 позицій, з них 15 електронних джерел.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі досліджено та виявлено можливості використання дигітальних технологій для формування соціокультурної компетентності у процесі навчання майбутніх учителів іноземних мов.

1. Проаналізовано теоретичні основи впровадження компетентнісного підходу в освітній процес та з'ясовано, що, враховуючи основні зміни до організації освітнього процесу, які обумовлені задекларованими у Законі про освіту, Державного стандарту базової і повної загальної середньої школи, Концепції Нової української школи концептуальними положеннями, компетентнісний підхід вважається наразі основним. Він розглядається як процес, який спрямований на комплексне засвоєння знань та способів практичної діяльності, завдяки яким людина успішно реалізує себе в різних галузях своєї життєдіяльності.

Впровадження компетентнісного підходу означає переорієнтацію з процесу накопичування нормативно визначених знань, навичок і вмінь на формування й розвиток в здобувачів здатності практично діяти, застосовувати досвід успішних дій у конкретних ситуаціях.

Визначено структуру компетентнісного підходу у змісті освіти, яка включає ключові та предметні компетентності.

Ключова компетентність – це спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти в різних сферах життєдіяльності, і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів.

Предметна (галузева) компетентність – набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань. Предметна компетенція – сукупність знань, умінь і характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій.

Встановлено, що до семи ключових компетентностей належать: уміння вчитися, загальнокультурна, громадянська, підприємницька, соціальна, компетентності з ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій), здоров'язберігаюча і чотирьох предметних компетенцій: знання, уміння, навички, ставлення.

З'ясовано, що основних компетентностей XXI століття науковці відносять так звані «Чотири «К»»: колаборація, критичне мислення, креативність та комунікація. До них також додаються наступні: комп'ютерна грамотність, культурна та глобальна обізнаність, громадянська відповідальність та етика.

Проаналізовано складові структури змісту іншомовної освіти, серед основних виокремлено комунікативну компетентність, яка реалізується у чотирьох видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо), а також передбачає формування умінь застосовувати відповідні знання у практичній діяльності. Складовими іншомовної комунікативної компетентності є: мовленнєва, лінгвістична (мовна), соціокультурна, загальнонавчальна (стратегічна) компетентності.

У роботі під поняттям «соціокультурна компетентність» розуміємо комплекс знань про цінності, вірування, поведінкові зразки, звичаї, традиції, мову, досягнення культури, властивих певному суспільству. Її складовими є лінгвокраїнознавча та країнознавча.

Виокремлено складові елементи соціокультурної компоненту у змісті іншомовної освіти, а саме:

1) засоби соціокомунікації - прийоми і засоби усної та письмової передачі інформації представниками культури або субкультури (мова, мова жестів, письмова комунікація);

2) національна ментальність, або спосіб мислення представників певної культури або субкультури (загальні характеристики, ситуативні характеристики, спосіб самовизначення);

3) національні здобутки (культурні пам'ятки, релігія тощо).

2. Узагальнено методи та прийоми формування соціокультурної компетентності, які доцільно використовувати поетапно: перший етап – «мотиваційний»; другий – «інформативний»; третій – «організація співпраці»; четвертий – «закріплення та активізації».

До ефективних методів та форм формування соціокультурної компетентності відносимо: порівняльний метод, метод «критичних випадків», метод «короткого викладення культурних аспектів», використання автентичних пісень, проведення нетрадиційних уроків під час свят і традицій, навчання мовленнєвого етикету та розмовної німецької мови, використання автентичних текстів, комплекс спеціальних вправ, рольові ігри, вивчення фразеологізмів, віршів та прислів'їв, використання автентичного відеоматеріалу тощо.

3. Розглянуто роль дигітальних технологій як засобу формування іншомовної соціокультурної компетентності та доведено важливість їх використання у навчальному процесі на сучасному етапі реформування освітньої сфери.

У роботі представлені можливі способи використання та трактування терміна «дигітальні / цифрові технології». Описані основні відмінності між поняттями «цифрові» та «інформаційно-комунікаційні» технології. Виділені основні цифрові ресурси, ефективно використовуючи та інтегруючи їх у навчальний процес, можна вирішити низку дидактичних завдань.

Визначені переваги використання цифрових технологій з метою формування соціокультурної компетентності: надання великого обсягу автентичної інформації; вплив на всі канали сприйняття за рахунок використання мультимедійних технологій; адаптивність; нелінійність надання інформації; висока включеність у навчальний процес.

4. На основі аналізу науково-методичної літератури систематизовано онлайн-інструменти з метою використання їх для формування соціокультурної компетентності:

1. Цифрові інструменти для організації уроку (*Microsoft Whiteboard, Microsoft Teams*).

2. Цифрові інструменти для створення вправ, презентацій та візуалізації навчального матеріалу (*LearningApps, Powtoon, генератори QR-кодів*).

3. Цифрові інструменти для інтерактивної роботи (*Linoit, Padlet, wortwolke, Wordart, Wordle, EduPad, MindMeister, ZUMpad*).

4. Цифрові інструменти для створення питальників / тестів: *Kahoot, Quislet, Suchsel*.

5. Проведено опитування у формі анкетування серед здобувачів вищої освіти, вчителів та викладачів ІМ (загалом 90 респондентів) для виявлення ставлення респондентів щодо застосування дигітальних технологій для формування соціокультурної компетентності у процесі навчання ІМ та встановлено. Анкета містила комплекс питань, які стосувалися визначення цілей навчання ІМ, доцільності включення соціокультурної складової у зміст навчання ІМ, ефективності використання онлайн-застосунків для вивчення країнознавчих тем.

Аналіз результатів анкетування засвідчив, що інтерес до вивчення ІМ високий, який здебільшого зумовлений перспективами кар'єрного зростання (54,4%). Менш ваговими факторами виявилися – «ІМ як елемент розширення власного кругозору» (18,9%) і «жити та працювати закордонном» (13,3%). Однак лише 14,4% респондентів розглядають варіант вивчення ІМ за допомогою освітніх платформ. Даний відсоток засвідчує низький рівень обізнаності у потенціалі онлайн-інструментів для вивчення ІМ. Для переважної більшості учасників використання навчальних платформ / онлайн-застосунків є цікавим та ефективним для опанування ІМ (91,1%). Найбільших труднощі у вивченні ІМ зумовлюють такі фактори: брак словникового запасу (33,3%), складність розуміння граматичних конструкцій (33,3%) та складність розуміння культурних розбіжностей (27,8%).

З'ясовано, що соціокультурна складова є досить ваговою, що, на думку, респондентів дозволяє розширити їх кругозір та дізнатися більше про

країну виучуваної мови. До переліку країнознавчої проблематики, учасники віднесли: специфіку використання лексики та сталих виразів, граматичний аспект, культуру. Не менш цікавими є теми, які стосуються соціального, культурного та політичного життя. 81,1% опитуваних обрали позитивну відповідь стосовно значимості онлайн-застосунків у вивченні ІМ. Лідерами за частотністю використання у навчальному процесі є соціальні мережі. Проте 4,4% учасників ще не визначилися з відповіддю, або ж не використовують - 14,4%. Такі відповіді підтверджують наше міркування щодо зростаючої популярності та зацікавленості цифрових ресурсів у вивченні ІМ, зокрема у контексті формування соціокультурної компетентності.

6. Враховуючи результати анкетування, а саме зазначений інтерес респондентів до країнознавчих тем, розроблено два комплекси практичних завдань з використанням цифрових технологій з тем «Politik» та «Deutschland und die Europäische Union».

Запропоновані завдання створенні із використанням таких онлайн-застосунків: www.mentimeter.com, www.mindmeister.com/, coggle.it, padlet.com, www.mural.co, kahoot, www.wortwolke.de, zumpad.zum.de та ін. Відзначено особливий інтерес та практичну цінність інтерактивної мапи Deutschland.Kennen.Lernen, яка представлена у вільному користуванні Goethe-Institut. Вважаємо, що їх послідовне виконання дозволить: підвищити інтерес до країни виучуваної мови, засвоїти лексичні одиниці з тем шляхом колаборативного опрацювання і систематизації із використанням онлайн-застосунків, ознайомитися із політичним устроєм Німеччини та України, здійснити їх порівняльний аналіз, удосконалити навички перекладу країнознавчих текстів, вести дискусію, працювати у команді тощо.

Виокремлено основні етапи заняття з використанням онлайн-застосунків: 1) вступ, 2) основний етап, 3) закріплення вивченого, 4) етап рефлексії.

Доведено, що при плануванні заняття з ІМ з використанням дигітальних технологій варто враховувати доцільність та послідовність їх

використання. Для того щоб здобувачі поступову засвоювали тему, починаючи від усної презентації шляхом різноаспектного опрацювання навчального матеріалу та завершуючи самостійним його використання в усній або письмовій формах.

Перспективним, на нашу думку, є дослідження способів використання цифрових технологій для навчання іноземних мов, зокрема німецької в умовах дистанційної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). М. : Издательство ИКАР, 2009. 448 с.
2. Алмазова Н. И. Когнитивные аспекты формирования межкультурной компетентности при обучении иностранному языку в неязыковом вузе : автореф. дис. на соиск. уч. степени д-ра пед. наук. СПб., 2003. 47 с.
3. Андреев А. Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа. *Педагогика*. 2005. №4. С.19-27.
4. Бим И. Л. Компетентностный подход к образованию и обучению иностранным языкам. *Компетенции в образовании: опыт и проектирование* : сб. научных трудов. М. : ИНЭК, 2007. С. 156-163.
5. Ванінська О. М. Реалізація компетентнісного підходу в процесі викладання іноземної мови у вищій школі. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2016. Вип. 1 (38). С. 71-75.
6. Веклич Ю. І. Сучасні тенденції формування міжкультурної комунікативної компетенції в здобувачів середнього шкільного віку загальноосвітніх навчальних закладів. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1825/1/Y_Veklych_PhODPP_FLMD_PI%20 (дата звернення: 24.08.2021)
7. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
8. Верещагин Є., Костомаров Г. Лингвострановедческая теория слова. М. : Русский язык, 1980. 320 с.
9. Власенко О. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для контролю рівня навчальних досягнень. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та наукових дослідженнях. URL :

http://www.tryus.npu.edu.ua/!type/conference/images/stories/files/tezy/Tom_2/section_g.pdf (дата звернення 18.08.2021)

10. Вольфовська Т. Комуникативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети. *Шлях освіти*. 2001. № 3. С. 13–16.

11. Гальскова Н. Д. Межкультурное обучение: проблема целей и содержания обучения иностранным языкам. *Иностранные языки в школе*. 2004. № 1. С. 3-8.

12. Голуб І. Розкриття соціокультурного потенціалу лексичних одиниць з метою формування соціокультурної компетенції у процесі вивчення іноземних мов. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна. 2014. Вип. 42. С. 197-200 URL : <https://scholar.google.com.ua/citations?user=qT5MbjwAAAAJ&hl=uk> (дата звернення: 24.06.2021)

13. Голуб І. Ю. Формування у майбутніх перекладачів соціокультурної компетенції у процесі вивчення німецької мови після англійської : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. К. : Київський національний лінгвістичний університет, 2010. 24 с.

14. Гуржій А. М., Лапінський В. В. Електронні освітні ресурси – від теорії до практики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Київ-Вінниця, 2014. Вип. 38. С. 3–11. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2014_38_3 (дата звернення: 10.05.2021)

15. Гуржій А. М., Карташова Л. А., Лапінський В. В. Особливості навчального посібника з інформаційних технологій для майбутніх учителів гуманітарних предметів. *Проблеми сучасного підручника*. 2013. Вип. 13. С. 80-94. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2013_13_12 (дата звернення: 04.02.2021)

16. Гусевская Н. Ю., Ерѐмина В. М. Обучение иноязычному общению студентов неязыковых специальностей на основе использования ИКТ и активных методов обучения. *Учёные записки ЗабГУ*. Серия:

Профессиональное образование, теория и методика обучения. 2012. №6. С. 97-101.

17. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти / Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. URL : МОНУ країни : Державні стандарти. <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/> (дата зверення: 12.12.2020)

18. Дигітальний конгрес. Наука і навчання в епоху цифрових технологій. URL : Гете-Інститут в Україні / Режим доступу до ресурсу: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/spr/unt/ver/dgk.html> (дата зверення: 17.04.2021)

19. Елизарова Г. В. О природе социокультурной компетенции. *Studia Linguistica. 8. Слово, предложение и текст как интерпретирующие системы*. СПб. : Тригон, 1999. С. 274-281.

20. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. укр. вид. докт. пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва]. К. : Ленвіт, 2003. 273 с.

21. Зеер Э. Ф., Павлова А. М., Симанюк Е. Е. Мониторинг профессионального развития личности. Модернизация профессионального образования: компетентностный подход. М. : Московский психологосоциальный институт. 2005. 265 с.

22. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативноцелевая основа компетентностного подхода в образовании : *Труды методологического семинара «Россия в Болонском процессе: проблемы, задачи, перспективы»*. М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 42 с.

23. Каракурт В. Формування соціокультурної компетенції в процесі вивчення англійської мови як іноземної. *Педагогічні науки*. № 55. 2012. С. 104-108.

24. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Бібліотека з освітньої політики : кол. моногр. / Під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С.», 2004. 112 с.

25. Концепція Нової Української школи. URL : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczercziya.html> (дата звернення: 27.02.2021)

26. Крылов А. А. Компетентностный подход в системе иноязычного образования. *PHILOLOGY*. 2019. № 6 (24). С. 52-59.

27. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.

28. Морська Л. І. Особливості організації та проведення уроку іноземної мови з використанням інформаційних технологій. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2012. Вип. 25. С. 211–213. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_25_75 (дата звернення: 14.03.2021)

29. Овчарук О. В. Цифрова педагогіка в підготовці вчителя ХХІ століття. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи* : зб. тез доповідей учасників Всеукр. наук.-практ. семінару, м. Київ, 28 лютого 2018 року. За заг. ред. О. Е. Коневщинської, О. В. Овчарук. К. : ІТЗН НАПН України, 2018. С. 50–53.

30. Педагогика : Большая современная энциклопедия / Сост.Е. С. Рапацевич. Мн. : Современ. Слово, 2005. 720 с.

31. Першукова О. О. Розвиток соціокультурного компонента змісту навчання іноземної мови в європейській шкільній освіті: дис... канд. пед. наук: 13.00.01. К., 2002. 220 арк.

32. Подкаст. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

33. Пометун О. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти. URL: <http://visnuk.iatp.org.ua>. (дата зверення: 17.05.2021)

34. Потапенко Н. Роль соціокультурного аспекту у навчанні англійської мови : *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. Серія «Філологічні науки». Вип. 47. С. 63-70.

35. Потапова Р. К. Новые информационные технологии и лингвистика: учеб. пособие. Московский гос. лингвистический ун-т. изд. 6-е. М. : ЛЕНАНД, 2016. 364 с.

36. Прикладне програмне забезпечення. Його класифікація. URL : http://informatuka.at.ua/publ/leksija_2/ (дата зверення: 04.07.2021)

37. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України 344/2013 від 25 червня 2013. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата зверення: 01.02.2021)

38. Равен Дж. Педагогическое тестирование : Проблемы, заблуждения, перспективы / Пер. с англ. М. : КогитоЦентр, 1999. 144 с.

39. Риске И. Э. Формирование социокультурной компетенции у учащихся старшей ступени обучения на материале англоязычной поэзии: дис... канд. пед. наук: 13.00.02. СПб, 2000. 259 с.

40. Рудь М. Компетентнісний підхід в освіті. *Вісник Львівського університету*. Серія «Педагогіка». 2006. Вип. 21, ч. 1. С. 73–82.

41. Савченко О. В. Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови і склад професійно-комунікативної компетенції : *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 31 (70) № 2 Ч. 2 2020. С. 218-224.

42. Сафонова В. В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций. Воронеж : Истоки, 1996. 237 с.

43. Скляренко Н. К., Голованчук Л. П. Формування соціокультурної компетенції здобувачів за навчально-методичними комплексами серії English through Communication. *Іноземні мови*. 2003. № 1. С. 9–10.

44. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. Київ : Головна редакція УРЕ, 1977. 775 с.
45. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей. М. : АСТ : Астрель, 2008. 238 с.
46. Сорокина Д. О. Формирования социокультурной компетенции. *PHILOLOGY*. 2021. № 4 (34). С. 54-64.
47. Сорочан Т. Характеристика професіоналізму управлінської діяльності керівників шкіл на засадах компетентнісного підходу. *Шлях освіти*. 2005. № 3. С. 9–12.
48. Сысоев П. В. Язык и культура: в поисках нового направления в преподавании культуры страны изучаемого языка. *Иностранные языки в школе*. 2001. № 4. С.12-17.
49. Типові освітні програми закладів загальної середньої освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv> (дата звернення: 23.04.2021)
50. Топалова В. М. Формирование социокультурной компетенции у студентов неязыкового вуза: дисс. ... канд. пед. наук. Київ, 1997. 167 с.
51. Хуторской А. В. Дидактическая евристика : Теория и технология креативного обучения. М. : Изд-во МГУ, 2003. 416 с.
52. Bowler B. Graded Readers and 21st Century Skills. Oxford University Press ELT. 2018. URL : <https://oupeltglobalblog.com/2018/04/18/graded-readers-and-21st-centuryskills/> (дата звернення: 08.05.2021)
53. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon, Philadelphia: Multilingual Matters. 1997. P. 136.
54. Würffel N. Fremdsprachenlehrende Aus- und Fortbilden im Blended-Learning-Modus. Erfahrungen und Erkenntnisse aus dem Comenius-Projekt «Schule im Wandel». Tübingen: Narr Francke Attempto, 2010. 1229 S.

СПИСОК ЕЛЕКТРОННИХ ДЖЕРЕЛ

55. Deutschland.Kennen.Lernen. URL :
<https://www.goethe.de/de/spr/ueb/dkl.html>
56. <https://www.mentimeter.com/>
57. <https://www.mindmeister.com/>
58. <https://coggle.it/>
59. <https://padlet.com>
60. <https://www.mural.co/>
61. <https://cryptpad.fr/what-is-cryptpad.html>
62. <https://kahoot>
63. www.wortwolke.de
64. <https://www.youtube.com/watch?v=gfv-ADIItm4>
65. <https://zumpad.zum.de/p/44PH51Xlh0-GQJPTd0j>
66. <https://coggle.it/diagram/YY7O30BwcoZzPAwq/t/politik>
67. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Politisches_System_der_Ukraine
68. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Politisches_System_Deutschlands
69. <https://www.youtube.com/watch?v=gNChLH5wlwo>
70. [https://deutsch-lernen.zum.de/wiki/Deutschland_-_Bundesl%C3%A4nder_\(Interaktive_%C3%9Cbungen\)](https://deutsch-lernen.zum.de/wiki/Deutschland_-_Bundesl%C3%A4nder_(Interaktive_%C3%9Cbungen))